

delu tuintam idealista najvišje potence. Pisatelj ni več dosleden naturalist, celo mnogo neverjetnega romanticizma je v njegovem romanu.

Res je, da pretirava Zola v svoji vzorno moralni tendenci, da igrajo slučajji često veliko ulogo, in da ima Mathieu v vseh svojih podjetjih vprav čudovito, dasi ne izključno nemožno srečo. Tudi je resnično, da je zagrešil pisatelj nekaj anahronističnih lapsusov — ali vsi ti nedostatki so vprav malenkostni spričo velike ideje, katero kaže Zola osvetljeno z vseh strani.

Med pornografijo so metali kratkovidni estetiki Zolove romane, prebravši jih površno in brez ozira na njih prikrito, toda vedno moralno tendenco. V tem delu pa je avtor dvignil docela razvito zastavo nравnosti, na kateri stoji s plameni zapisano: »Narod moj, bodi moralen, sicer pogineš!«

Kot apostol nравnostne plodovitosti je nastopil Zola . . . Ali bo imel kaj uspeha? Ali ne bodo poslušali Francozi rajši svojih Santerrejev?) Morda! —

To pa je dejstvo, da poje Zola svoj evangelij tako krasno, da se zdi človeku, kakor bi čul bučanje gigantskih orgelj, na katerih igra umetnik-mojster stoglasno veličastno himno, ki pretresa duhove in polni srca z razkošjem.

B r o d a r.

Po Savi vozi mlad čolnar,
po Savi vozi mlad brodar,
v krmilo se upira;
lovi se veter mu v laseh,
iskri se solza mu v očeh,
in duša mu umira.

Saj zvon zapel je od bregov,
saj zvon zapel je do čolnov.
Kdo ve, čemu pozvanja? —
Če drugi ne, pa ve čolnar,
če drugi ne, pa ve brodar,
kaj zvonov glas oznanja.

»Čemu bi brod ustavljal svoj,
čemu korak napravljaj svoj
na kršno prodovino?
Nevestica — nezvestnica —
ti sladka moja ljubica —
ostavljam očevino!« —

Po Savi vozi mlad čolnar,
po Savi vozi mlad brodar.
Kam dereš? Si li blazen? . . .
V vrtincu veslo se vrti,
ob skali tok šumeč hrušči
in žene čolnič prazen.

Dr. Ivan Robida.

) Čitaj Prévostov roman »Frédérique«!